

7Н/1 204415
(1038)

Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь

Установа адукацыі
«Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт
імя Максіма Танка»

Н. У. Чайка

**ТЫПАЛОГІЯ ЭЛІПСІСА
У СІНТАКСІЧНАЙ СІСТЭМЕ
БЕЛАРУСКАЙ МОВЫ**

Манаграфія

Мінск
2012

Нацыянальная
бібліятэка
Беларусі

ЗМЕСТ

Дадатак А. Кампаненты семантычнай структуры канструкцый з эліпсісам дзеяслова.....	3
Дадатак Б. Прадуктыўнасць мадэлей канструкцый з эліпсісам дзеяслова	9
Б.1. Дынамічна-лакатыўны тып.....	10
Б.2. Экзістэнцыяльна-лакатыўны тып.....	22
Б.3. Акцыянальныя тыпы	26
Б.4. Лакатыўна-пацыентыўны тып.....	37
Б.5. Акцыянальна-дэлібератыўны тып.....	41
Б.6. Статальны тып.....	45
Б.7. Экзістэнцыяльна-тэмпаральны тып	47
Б.8. Рэляцыйны тып	49
Дадатак В. Частотнасць структурных тыпаў канструкцый з эліпсісам дзеяслова	51
В.1. Поліпрэдыкатыўны тып.....	52
В.2. Звышфразавы тып: самастойныя сінтаксічныя адзінкі ў структуры звышфразовага адзінства	63
В.3. Звышфразавы тып: эліптычныя і парцэляваныя канструкцыі ў структуры звышфразовага адзінства.....	76
В.4. Ускладнена-паратаксічны тып	84
В.5. Ускладнена-паўпрэдыкатыўны тып	89
<i>В.5.1. Эліптычныя канструкцыі з адасобленымі азначэннямі.....</i>	<i>89</i>
<i>В.5.2. Эліптычныя канструкцыі з адасобленымі акалічнасцямі</i>	<i>91</i>
В.6. Ускладнена-парэўнальны тып.....	94
В.7. Ускладнена-далучальны тып.....	96
В.8. Ускладнена-паратаксічны тып	98
<i>В.8.1. Ускладнена-інтрадуктыўны тып (з устаўнымі канструкцыямі)</i>	<i>98</i>
<i>В.8.2. Ускладнена-інтрадуктыўны тып (са звароткамі).....</i>	<i>101</i>
Дадатак Г. Кампенсаторныя семантычныя кампаненты ў канструкцыях з эліпсісам дзеяслова	103
Г.1. Дынамічна-лакатыўны тып.....	104
Г.2. Акцыянальныя тыпы	110
Г.3. Лакатыўна-пацыентыўны тып.....	120
Г.4. Акцыянальна-дэлібератыўны тып.....	122
Г.5. Экзістэнцыяльна-лакатыўны тып.....	125
Г.6. Статальны тып.....	128
Г.7. Экзістэнцыяльна-тэмпаральны тып	130
Г.8. Рэляцыйны тып	132

Дадатак Д. Функцыянаванне канструкцый з эліпсісам дзеяслова	134
Д.1. Выражэнне прэдыкатыўных катэгорый у канструкцыях з эліпсісам дзеяслова	135
<i>Д.1.1. Выражэнне катэгорыі тэмпаральнасці</i>	<i>135</i>
<i>Д.1.2. Выражэнне катэгорыі мадальнасці</i>	<i>142</i>
<i>Д.1.3. Выражэнне катэгорыі персанальнасці</i>	<i>149</i>
Д.2. Канструкцыйная поліфункцыянальнасць сінтаксем у парадыгме структурна-сінтаксічных мадыфікацый.....	155
<i>Д.2.1. Канструкцыйна-трансфармацыйныя фактары поліфункцыянальнасці сінтаксем</i>	<i>155</i>
<i>Д.2.2. Канструкцыйна-катэгарыяльныя фактары поліфункцыянальнасці сінтаксем</i>	<i>166</i>
<i>Д.2.3. Логіка-семантычныя фактары поліфункцыянальнасці сінтаксем..</i>	<i>174</i>
Дадатак Е. Акт аб укараненні.....	177

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

Г.4. АКЦИЯНАЛНА-ДЕЛИБЕРАТИВНИ ТИП

РЕПОЗИТОРИЙ БГМУ

Агульная семантыка	Паказчык семантыкі (кампанент семантычнай структуры)	Спосаб выражэння і форма	Агульная колькасць адзінак	Працэнтныя судносіны	Прыклады
Маўленчая дзейнасць суб'екта, прызначаная адрасату	Дэліберат	Займеннік В. скл. адз. ліку	17	40 %	– <i>Я вінаваты! Я! Ты это – бацьку!</i> (І. Мележ)
		Назоўнік Н. скл. адз. ліку	25	60 %	– <i>А вы мне – пагрузка, выгрузка, продаж</i> (М. Матукоўскі)
	Усяго		42	13 %	
	Азначэнне	Назоўнік В. скл.	8	2 %	– <i>Ты мне што-небудзь такое... пра любоў!</i> (М. Матукоўскі)
Маўленчая дзейнасць суб'екта, безадносная да адрасата	Дэліберат	Займеннік В. скл.	7	6	– <i>Ты – пра каго? – Я – пра Мар'яну. Яна з табой была ўначы</i> (Н. Гілевіч)
		Назоўнік В. скл. адз. ліку	81	66 %	<i>Адзін – пра перагрэў планеты і сусветны патоп, другі – пра амярцвенне сусветнага акіяна</i> (М. Матукоўскі)
		Назоўнік В. скл. мн. л.	34	28 %	– <i>Я гэтага ўжо не лічу. Я толькі – пра сем'і партызан нашага атрада</i> (А. Макаёнак)
Усяго		122	38 %		

Агульная семантыка	Паказчык семантыкі (кампанент семантычнай структуры)	Спосаб выражэння і форма	Агульная колькасць адзінак	Працэнтныя судносіны	Прыклады
Маўленчая дзейнасць суб'екта, суадносная са спосабам	Спосаб	Прыслоўе	83	26 %	– <i>Чаму ты думаеш, што я жартую? Я – сур'ёзна</i> (М. Матукоўскі)
Маўленчая дзейнасць, суадносная з прычынай	Каўзатыў	Назоўнік Р. скл. адз. ліку	36	53 %	– <i>Пра Аўласа, відаць, нехта – са зла</i> (А. Макаёнак)
		Назоўнік В. скл.	32	47 %	<i>Сябе – за найгоркі з грахоў, // Дарогу – за ўпартасць і муку...// У скрусе няма берагоў – // Ні ўдзень, ні ўначы, ні ў дакуку</i> (Т. Бондар)
Усяго			68	21 %	
Усяго ілюстрацыйнага матэрыялу			323	100 %	